

6. Bölüm

TİLAPİA *Tilapia Spp.* YETİŞTİRİCİLİĞİ

Suat DİKEL¹

Şekil 1. Nil Tilapiası (*Oreochromis niloticus*.)

TİLAPİA'NIN TANITIMI

Tilapia doğal olarak Afrikada yaşayan çiklit balıklarının içinde bulunan grubun ortak adıdır. Yaklaşık yüz üyeden biri olan tilapiaların taksonomik olarak ayrımları 2013 yılında yeniden yapılmıştır. Bu ayrıma göre bu ailede coelotilapine, coptodonine, heterotilapine, oreochromine, pelmatolapiine ve tilapiine (eski adıyla Tilapiini) sınıflarına ait balıklar bulunmaktadır. Ekonomik açıdan en önemlileri Coptodonini ve Oreochromini'lerdir (Drunz ve

¹ Prof.Dr., Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi, dikel@cu.edu.tr

Tablo 2. FAO'nun 2030 yılına gelindiğinde olası global su ürünleri üretimi ve talep arasındaki fark.*

Bölge	Üretilen 2030	Gereksinim 2030	Olası Açık 2030
Afrika	11.7	18.7	-7.0
Asya	156.5	186.3	-29.8
Avrupa	18.6	23.4	-4.8
Latin Amerika ve Karayipler	16.2	18.3	-2.1
K. Amerika	6.2	12.9	-6.6
Okyanusya	1.5	1.8	-0.3
Dünya	210.7	261.2	-50.6

*(Anonim 2015).

SONUÇ

Tilapia su ürünleri yetiştiriciliği için önemli karakterlerden biridir, ülkemizin bu balığı tanıması ve üretimine izin vermesi (hatta günümüzde üretimine destek vermesi) oldukça uzun ve zorlu süreçler sonrası olmuştur. Her ne kadar geç kalınmış olsa da bu konuda halen yapılacak çok iş vardır. Günümüzde hem ülkemizde hem de dünya çapında tilapia üretiminde özellikle 3. Dünya ülkelerinde, doğada açık sahalarda göl ve göletlerde, nehir kıyılarında ve sulak alanlarda toprak havuzlarda yarı entansif sistemler kurarak yetiştiricilik olanakları geliştirilmelidir. Bu açıdan, göllerde ekstansif yetiştiriciliği yapılabilir. Kapalı devre sistemlerde sera ortamlarında yoğun yetiştiricilik olanakları zorlanabilir.

Bunların uygulanması ile ekonomik bir üretimle önemli bir hayvansal protein kaynağı elde edilmiş ve açık belli ölçülerde kapatılmış olur.

KAYNAKLAR

- Alev, V. ve Dikel, S. (2003). Tilapia-a successful second crop to trout. Fish Farmer International File, 17(1), 12-14.
- Dikel, S., Alev, M. V., Kır, M. ve Kiriş, G. A. (2001). The possibility of culture of tilapia fry (*Oreochromis aureus*) in Hapa cages in Seyhan Dam Lake. XI. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu, 04-06.
- Dikel, S., Kiriş, G. A. ve Alev, M. V. (2005). The potential of phytoplankton-based culture of tilapia (*Oreochromis niloticus*) in floating cages in Seyhan Dam lake. In Proceedings 7 th Balkan Conference of Operational Research, Constanta, Romania (pp. 73-79).

- Dikel, S., Özşahinoğlu, I., Mumoğullarında, A. P., Tellioglu, F. S. ve Öz, M. (2014). İlk Stok Boyunun Kışlatılmış Tilapiaların Büyüme Performansı, Yem Değerlendirmesi ve Yem Alımı Üzerine Etkisi. Yunus Araştırma Bülteni, 14(4), 57-65.
- Dikel, S. ve Toyganozu, T. (2018). Monosex culture of tilapia in cage condition in Seyhan Dam Lake Adana Turkey. In 3rd International Congress on Advances in Veterinary Sciences & Technics (ICAVST), Belgrade, Serbia, 5-9 September 2018. Book of Proceedings (pp. 55-66). Organising Committee, ICAVST 2018.
- Dunz, A. R. ve Schlieuwen, U. K. (2013). Molecular phylogeny and revised classification of the haplotilapiine cichlid fishes formerly referred to as "Tilapia". Molecular Phylogenetics and Evolution, 68(1), 64-80.
- Kayan, A., Boontan, I., Jaturssitha, S., Wicke, M. ve Kreuzer, M. (2015). Effect of slaughter weight on meat quality of Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*). Agriculture and Agricultural Science Procedia, 5, 159-163.
- Lima-Junior, E. M., de Moraes Filho, M. O., Costa, B. A., Fachine, F. V., de Moraes, M. E. A., Silva-Junior, F. R. ve diğerleri. (2019). Innovative treatment using tilapia skin as a xenograft for partial thickness burns after a gunpowder explosion. Journal of surgical case reports, 2019(6), rjz181El-Sayed, A. F. M. (2019). Tilapia culture. Academic Press.
- Martínez-Cordero, F. J., Delgadillo, T. S., Sanchez-Zazueta, E. ve Cai, J. (2021). Tilapia Aquaculture in Mexico-Assessment with a focus on social and economic performance. Food & Agriculture Org..
- Polat, A., Dikel, S., Tekelioğlu, N. ve Polat, S. (1995). Aynalı Sazan (*C. carpio*) ve Tilapiaların (*O. niloticus*) Farklı Stok Kombinasyonlarında Polikültür Yetiştiriciliği. ÇÜ Ziraat Fakültesi Dergisi, 10(1), 109-120.
- Shnel, N., Barak, Y., Ezer, T., Dafni, Z. ve van Rijn, J. (2002). Design and performance of a zero-discharge tilapia recirculating system. Aquacultural engineering, 26(3), 191-203.
- Sorphea, S., Lundh, T., Preston, T. R., & Borin, K. (2010). Effect of stocking densities and feed supplements on the growth performance of tilapia (*Oreochromis spp.*) raised in ponds and in the paddy field. Livestock Research for Rural Development, 22(11).
- Wang, M. ve Lu, M. (2016). Tilapia polyculture: a global review. Aquaculture research, 47(8), 2363-2374.
- Watanabe, W. O., Losordo, T. M., Fitzsimmons, K. ve Hanley, F. (2002). Tilapia production systems in the Americas: technological advances, trends, and challenges. Reviews in fisheries science, 10(3-4), 465-498.